

az ábrázolt személyek beleegyezését ahhoz, hogy fényképüket hirdetési táblákon elhelyezhesse és felperesek javára nem vagyoni kár megfizetésére is kötelezte.

A P. I. 3647/1928. sz. ítélet érdekes megállapításokat tartalmaz még a fényképekre, különösen pedig a közéletben szereplő egyének fényképeinek közlésére vonatkozóan. Alaptételnek tekinti, hogy a közzétételhez az ábrázolt személy beleegyezése szükséges. Viszont e jogszabály merevségét azzal enyhíti, hogy azt vélelmezi, hogy „ha a napilap valamely a közéletben szereplő személy arcképét a működéséről, szerepléséről vagy ténykedéséről szóló cikk kíséretében közli, az élet mai felfogása szerint feltehető, hogy ily esetekben a fénykép közlése ellen az illető közéleti egyéniségnek nincsen kifogása. Ha azonban az arckép oly beállítást tartalmazó cikk keretében tétetik közzé, amely az ábrázolt személyre nyilván bántó és lekicsinylő: akkor már kizártnak kell tekinteni, hogy az ábrázolt személy az arckép közzétételéhez hozzájárult.”

E vélelmet, ámbár nincs jogi alapja, örömmel kell üdvözölni, mert számol a való élet követelményeivel és logikusan vonja le annak eredményeit. Sok esetben az ábrázolt személyek beleegyezése meg sem szerezhető, pl. közéleti férfiak temetéséről, nyilvános ünnepélyek, felvonulások, tömegjelenetek stb. alkalmából készült fényképek. Mármost bármelyik lefényképezett lézengő járókelő szerzői jogának megsértését panaszolhassa, mert a kép valamely belföldi vagy külföldi képeslapban megjelent? Az ilyen kereseteket, ha kerülő utakon vett következtetésekkel is, de mindig el fogja a bíróság utasítani. A Mt. 108. §-a ezekre az esetekre is helyes szabályozást nyújt, mert csupán azt tekinti a személyiségi jog megsértésének, ha valaki másnak képmásával stb. *visszaél*. A Kúriának pedig előbb ismertetett ítélete a szerzői jogi törvényt kiegészítő, magyarázó vélelmek konstituálásával a „visszaélés”-t akarta megakadályozni. Megint egy szép példája a javaslat szinte észrevétlen átszűrődésének bírói gyakorlatba.

Dr. Grossmann László.

ÜGYVÉDSÉG.

Az ügyvédi képviselet kiterjesztése. Régi kívánsága az ügyvédi karnak, hogy a kötelező ügyvédi képviselet kiterjesztessék. Legutóbb a pécsi vándorgyűlés hozott egyhangulag olyan határozatot, hogy kívánatosnak tartja, hogy a kötelező ügyvédi képviselet határa a polgári peres ügyekben 500 pengőre szállítassék le. Hivatalos körök azonban a legteljesebb hallgatásba burkolóznak e kérdés tekintetében. A hallgatás ugyan azt mutatja, hogy a kérdés felve-

tése időszerű, mert különben annak ab ovo elutasítása már biztosan bekövetkezett volna. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy e helyütt is foglalkozzunk a kérdéssel, nemcsak azért, hogy annak aktualitására minden lehető alkalommal felhívjuk az illetékesek figyelmét, hanem azért is, hogy néhány objektív gondolattal igyekezzünk elősegíteni e közérdekű kívánság megvalósítását.

Amikor a polgári perrendtartás bizonyos értékhatáron felül és bizonyos bíróságoknál kötelezővé tette az ügyvédi képviseletet, ennek a rendelkezésnek az oka nem az volt, hogy ezzel az ügyvédi kar megélhetését kívánta biztosítani, hanem épen az igazságszolgáltatás tökéletesebbé tételét célozta ez az intézkedés. Az értékhatár megállapítása pedig hosszas megfontolás után úgy történt, hogy az akkori gazdasági viszonyoknak megfelelően állapított meg annak az összegnek a határa, amely a jogkereső közönségre már az nagy jelentőséggel bírt, hogy szükségesnek mutatkozott a bírói ítékezés objektivitásának garanciája mellett a szakszerű védelem garanciája is. Másrészt figyelembe kellett venni az értékhatár megállapításánál, hogy az ügyvédi munka díját az érvényesített joghoz fűződő érdek megbíri-e? A viszonyok azóta teljesen megváltoztak. Vitathatatlan tény, hogy azóta az ország s annak polgárai elszegényedtek. Ebből pedig két következtetést kell levonnunk. Sokkal kisebb összegű érdeket képviselő jognak érvényesítése ma sokkal nagyobb jelentőséggel bír a jogkereső közönség túlnyomó többségének életében, mint valamikor a Pp.-ben meghatározott összeg bírt. Az ügyvédi munka pedig, nivójának fennmaradása mellett, ma szerényebb honorálással megelégszik, mint ahogyan azt a bírósági ügyvédi díjszabásoknak az utóbbi években több ízben történt leszállítása igazolja. A mai viszonyoknak megfelelő értékhatárt újból kell tehát megállapítani s nem lehet vitás, hogy a régi értékhatár alatt. Minthogy pedig az ügyvédi képviselet kiterjesztése a bíróságok munkáját is megkönnyítené, valóban közérdekű volna a kérdés sürgős megoldása.

Hogy a Pp.-nek a képviseletre vonatkozó rendelkezései mennyire idejét mult és a mai viszonyoknak meg nem felelő rendelkezések, azt még feltűnőbben igazolja a rendelkezéseknek egy speciális vonatkozása. A Pp. 95. §-ának 3. pontja megengedi, hogy az ügyvédi képviselet nem kötelező, akkor az üzletből származó perekben mint meghatalmazott képviselheti főnökét a kereskedőnek az üzletben állandóan alkalmazott kereskedelmi meghatalmazottja és az iparosnak üzletvezetője. Ez a rendelkezés nyilvánvalóan azt célozta, hogy egészen kis jelentőségű ügyekben ne kelljen a kereskedőnek és iparosnak ügyvédhez fordulnia. A

mai gyakorlat azonban a törvényhozó által előre nem látott egészen ferde utakra jutott. Komoly vállalatok alkalmaznak sokszor jogi képesítéssel sem bíró, de a legjobb esetben államtudományi doktorátussal bíró egyéneket, akiknek kizárólagos, vagy legalább is fő munkakörévé azt tesszik, hogy a vállalatot a bíróságok előtt képviseljék. Ahogyan egy kartársunk igen találóan nevezte őket, ezeknek a „részvénytársasági ügyvéd” uraknak a működése természetesen nem éri el a törvényileg is megkívánt nivóját a jogi képviselő, az ügyvéd munkájának, s azt hisszük nem túlzás, ha megállapítjuk, hogy szerepük és működésük közel jár a zugírások törvényileg üldözött foglalkozásához. A törvény hiányossága módot ad erre, s épen ezért a törvénynek ezt a hiányosságát sürgősen meg kell szüntetni. Az orvoslást eszközlő új rendelkezésnek természetesen olyannak kell lennie, hogy méltánytalan terhet lehetőleg senkire ne rójjon, s ezért elgondolásunk az, hogy jogi személyek és külön kezelt vagyontömegek képviselőt a jövőben kizárólag ügyvédek láthassák el. Azért a díjazásért, amit eddig fordítottak e célra, ügyvédi képesítéssel bíró egyént is alkalmazhatnak, s a jogi személyiség formájában működő, nyilvánvalóan nagyobb vállalatoknak és egyéb intézményeknek ez újabb és méltánytalan megterhelést nem jelentene, az igazságszolgáltatás munkáját csak elősegítené, az ügyvédi kartól a törvényhozó intenciói ellenére elvett munkát az ügyvédségnek juttatná vissza egy ilyen rendelkezés és elősegítené a fiatal ügyvédséget egzisztenciájának megteremtésében.

Dr. Pályi Gyula.

Behajthatók-e a 25 pengőn aluli követelések? Gyakorlati értelemben bizony alig. A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény két oldalról is lenyeste a hitelező ambícióit, aki a 25 pengőn aluli követeléseit bírói úton szeretné behajtani.

A Te. törvény 91. §-a értelmében jelzálogjogot ily követelésre nem lehet a telekkönyvbe bejegyezni, kivéve egyes-egyedül a közjegyző részére a hagyatéki eljárás során megállapított bizonyos díjakat; viszont a Te. 65. §-a huszonöt pengőt meg nem haladó követelések tekintetében az ingókra vonatkozó végrehajtást a községi előljáróság hatáskörébe utasítja, amelyik azt a közadók behajtásának szabályai szerint eszközli.

Ez utóbbi rendelkezés elvben igen szépen hangzik, mert egyrészt költséggel nem jár a behajtás, másrészt feltételezhetjük, hogy a közadókat az előljáróság a legnagyobb erélylyel és körültekintéssel hajtja be.

Sajnos, azonban a realitások világában úgy fest ez a: